

Kazuistika - trest prepadnutia majetku v kontexte vlastníckeho práva¹

Anotácia: Autori v článku analyzujú medializovaný prípad odsúdeného L. B. v trestnej veci spáchania zločinu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 4 trestného zákona, v ktorej súd o. i. uložil trest prepadnutia majetku. V článku je venovaná pozornosť okrajovo limitom inštitútu účinnej ľútosti, ale najmä trestu prepadnutia majetku v kontexte stavu *de lege lata*, ale aj návrhov *de lege ferenda* autorov a právnym následkom výkonu trestu prepadnutia majetku a s tým súvisiacim aplikačným problémom.

Kľúčové slová: trestná zodpovednosť, neodvedenie dane a poistného, účinná ľútosť, trest prepadnutia majetku, vlastnícke právo, konkurzné konanie.

Úvod – skutok

Pri opise skutku vychádzame z dostupného rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2To/3/2019 zo dňa 14.3.2019 z ktorého abstrahujeme podstatné skutočnosti v tam uvádzanom znení.

E. B. ako konateľ spoločnosti BL-XXX, s.r.o. so sídlom B., K. XX/A, D.: XX XXX XXX, uskutočnil v mesiaci marec 2012 prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam (7 bytov) v katastrálnom území Q. F., obec: B. - m. č. Q. F., okres B. I medzi spoločnosťami BL-XXX, s.r.o. a J. and N., s.r.o. so sídlom B., K. XX/a, D.: XX XXX XXX.

Pri daných prevodoch v skutočnosti len predstieral ich odplatnosť, nemali hospodársku podstatu, pričom jediným účelom uskutočnenia týchto prevodov bolo v konečnom dôsledku len vylákavie daňovej výhody vo forme uplatnenia nadmerného odpočtu na dani z pridanej hodnoty. Predmetná skutočnosť vyplynula z daňového priznania dane z pridanej hodnoty spoločnosti BL-XXX, s.r.o. za zdaňovacie obdobie mesiaca marec 2012, podaného dňa 24.4.2012 na Daňový úrad Bratislava, v ktorom daný daňový subjekt pri určovaní daňovej povinnosti na dani z pridanej hodnoty vykázal nadmerný odpočet na dani z pridanej hodnoty v celkovej výške X.XXX.XXX,XX eura. Odpočítanie dane si uplatnil na základe kúpy vyššie uvedených nehnuteľností v zmysle kúpnej zmluvy zo dňa 19.3.2012 uzavretej medzi spoločnosťou J. and N., s.r.o. ako predávajúcim a spoločnosťou BL-XXX, s.r.o. ako kupujúcim za v zmluve deklarovanú, zámerne umelo navýšenú kúpnu cenu XX.XXX.XXX eur. Spoločnosť BL-XXX, s.r.o. uhradila len sumu X.XXX.XXX eur, z čoho daň z pridanej hodnoty predstavuje sumu XXX.XXX.XX eur, nadmerný odpočet vo výške X.XXX.XXX,XX eura bol zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky vyplatený na účet spoločnosti BL-XXX, s.r.o. dňa 20.6.2012. Takýmto konaním spoločnosť BL-XXX, s.r.o. získala daňovú výhodu a neoprávnene uplatnila nárok na vrátenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty v rozsahu 1.732.287,67 eura ku škode na štátnom rozpočte Slovenskej republiky.

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava II č.k. 1T/34/2018-1603 zo dňa 7.11.2018 bol obžalovaný E. B. uznaný vinným zo spáchania zločinu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 4 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku (t. j. v znení zákona č. 313/2011 Z. z.; ďalej „Tr. zák.“)² a za to bol obžalovanému uložený podľa § 277 ods. 4 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j), písm. k), písm. l) Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. per analogiam trest odňatia

¹ Publikácia je podporená Agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe Zmluvy č. APVV-15-0740 Návody a nástroje na efektívnu elimináciu protiprávných konaní v spojení s možnou insolvenčnou/Guidelines and tools for effective elimination of unlawful acts in relation with potential insolvency.

² Článok bude operovať so skratkou Tr. zák. na účely viacerých znení (nie len aktuálneho) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona.

slobody vo výmere 5 rokov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Zároveň bol obžalovanému podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. uložený trest zákazu činnosti vykonávať funkciu člena štatutárneho orgánu, člena dozorného orgánu, vedúceho organizačnej zložky podniku, vedúceho podniku zahraničnej osoby, vedúceho organizačnej zložky zahraničného podniku alebo prokuristu na dobu 5 rokov.

Proti rozsudku podali odvolania v lehote ustanovenej v § 309 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestného poriadku v znení neskorších právnych predpisov („Tr. por.“) tak obžalovaný, ako aj prokurátor. Krajský súd v Bratislave o odvolaniach obžalovaného a prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II č. k. 1T/34/2018-1603 zo dňa 7.11.2018 rozhodol na verejnom zasadnutí konanom v Bratislave dňa 14.3.2019 tak, že napadnutý rozsudok v celom výroku o treste a spôsobe jeho výkonu zrušil podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e), ods. 2 Trestného poriadku podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku a obžalovanému uložil

- podľa § 277 ods. 4 Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku (t. j. v znení zákona č. 313/2011 Z. z.) s použitím § 36 písm. j), písm. k), písm. l) Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku a § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku (per analogiam) **trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov** a podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku sa obžalovaný na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia;

- podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku **trest zákazu činnosti vykonávať funkciu člena štatutárneho orgánu, člena dozorného orgánu, vedúceho organizačnej zložky podniku, vedúceho podniku zahraničnej osoby, vedúceho organizačnej zložky zahraničného podniku alebo prokuristu na 5 (päť) rokov,**

- podľa § 58 ods. 2 Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku **trest prepadnutia majetku.**

Predmetná trestná vec si vyslúžila vďaka osobe obžalovaného veľkú pozornosť médií, avšak ide o prípad veľmi zaujímavý aj z právneho hľadiska, a to nielen v trestnoprávnom a ústavnoprávnom ponímaní, ale aj v oblasti konkurzného práva. Vo vzťahu k vyššie uvedenému skutku a rozhodnutia považujeme na účely nášho článku kľúčové najmä otázky viny a uloženia trestu prepadnutia majetku.

Posúdenie viny a vyvodenie trestnoprávnej zodpovednosti

Posúdenie viny obžalovaného má kľúčovú úlohu pri ukladaní trestov, v kontexte zásady zákonnosti, keďže trest je možné uložiť osobe len za spáchaný trestný čin. Na hlavnom pojednávaní pred prvostupňovým súdom obžalovaný po prednesení obžaloby prokurátorom po príslušnom poučení v zmysle § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por. vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe. Prvostupňový súd prijal vyhlásenie obžalovaného, že je vinný, keďže takému vyhláseniu zodpovedali aj vykonané dôkazy v prípravnom konaní a bolo nepochybné, že sa stal skutok uvedený v obžalobe, tento napĺňa všetky zákonné znaky zločinu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. a spáchal ho obžalovaný.

V danom prípade je potom zásadné zodpovedanie otázky, či je možné aplikovať účinnú ľútosť ako inštitút zániku trestnosti s odkazom na § 86 písm. e) Tr. zák. Pri trestnom čine neodvedenia dane a poistného je z časového hľadiska dôležité uviesť, že v čase spáchania skutku mal daný trestný čin dve aliney. Prvá alinea znela, **kto v malom rozsahu zadrží a neodvedie určenému príjemcovi splatnú daň, poistné na sociálne poistenie, verejné**

zdravotné poistenie alebo príspevok na starobné dôchodkové sporenie, ktoré zrazí alebo vyberie podľa zákona. Druhá alinea, ktorú svojím konaním naplnil odsúdený, znela, *kto neoprávnene v malom rozsahu uplatní nárok na vrátenie dane z pridanej hodnoty alebo spotrebnej dane v úmysle zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech*, a to do 1.10.2012, teda do účinnosti zákona 246/2012 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Uvádzaný zákon o. i. novelizoval Tr. zák., druhá alinea bola vyčlenená a bol vytvorený nový trestný čin daňový podvod podľa § 277a Tr. zák., na ktorý sa už inštitút účinnej ľútosti nevzťahuje.³ Samozrejme, nie je prípustná retroaktivita v neprospech páchatel'a, takže dôvodom nevyužiteľnosti účinnej ľútosti v analyzovanom prípade nemôže byť zmena zákona po spáchaní skutku obžalovaným, preto je daný prípad potrebné posudzovať v kontexte platnej právnej úpravy v čase spáchania skutku.

Pri inštitúte účinnej ľútosti ako dôvode zániku trestnosti je *potreba daného inštitútu odôvodnená ochranou spoločenských záujmov pred škodlivými následkami, ktorým je možné i po dokonaní trestného činu zamedziť alebo ich napraviť, a to aj za cenu beztrestnosti páchatel'a.*⁴ Účinnú ľútosť možno rozdeliť na všeobecnú (§ 85 Tr. zák.), špeciálnu (pri príprave a pokuse - § 13 ods. 3 a § 14 ods. 3 Tr. zák.) a v našom prípade relevantné osobitné prípady účinnej ľútosti (§ 86 Tr. zák.). Ustanovenie § 86 Tr. zák. obsahuje taxatívny výpočet trestných činov, ktorých trestnosť zanikne pri splnení podmienok uvedených konkrétne a samostatne pri jednotlivých trestných činoch uvedených v § 86 ods. 1 písm. a) až g) Tr. zák.

Podmienky aktivácie účinnej ľútosti a zániku trestnosti podľa § 86 ods. 1 písm. e) Tr. zák. boli v čase spáchania trestného činu pri trestnom čine neodvedenia dane a poistného podľa § 277 alebo nezaplatenia dane a poistného podľa § 278, ak splatná daň a jej príslušenstvo alebo poistné boli dodatočne zaplatené najneskôr v nasledujúci deň po dni, keď sa páchatel' po skončení jeho vyšetrovania mohol oboznámiť s jeho výsledkami.

Daný osobitný prípad účinnej ľútosti vyžaduje kumulatívne naplnenie troch podmienok. Prvou podmienkou je **spáchanie konkrétneho trestného činu neodvedenia dane a poistného** podľa § 277 ods. 1 Tr. zák., pričom nie je bližšie špecifikovaná konkrétna skutková podstata, či by malo ísť o základnú skutkovú podstatu alebo kvalifikovanú skutkovú podstatu a pod., takže možno akceptovať naplnenie prvej podmienky páchatel'om. Druhá a tretia podmienka sa viažu na splnenie určitej podmienky po spáchaní trestného činu do zákonom stanoveného času. Možno akceptovať aj splnenie časovej požiadavky, keďže **obžalovaný do oboznámenia sa s výsledkami vyšetrovania po jeho skončení vrátil daň z pridanej hodnoty, ktorú si neoprávnene uplatnil a bola mu vyplatená.** Problematické je však zodpovedanie otázky, nakoľko bola naplnená posledná podmienka spočívajúca v skutočnosti, **aby splatná daň a jej príslušenstvo alebo poistné boli zaplatené.** Odvolací súd vyložil pojem „splatná daň“ vzhľadom na formuláciu dvoch samostatných skutkových podstát v § 277 ods. 1 Tr. zák. tak, že je *nutné ju vykladať len v spojitosti s formuláciou skutkovej podstaty § 277 ods. 1 Tr. zák. tak, že sa vzťahuje len na prvú alineu tohto ustanovenia, teda na konanie páchatel'a, ktorým zadrží a neodvedie určenému príjemcovi splatnú daň, nie však na konanie, ktorým si páchatel' uplatní nárok na vrátenie dane z pridanej hodnoty alebo spotrebnej dane, keďže v prípade druhej aliney nie je možné hovoriť o splatnej dani, keďže páchatel' si podvodným konaním uplatnil nárok na vrátenie dane, ktorá mu neprináleží.* Navyiac odvolací súd dodáva, že ak by aj hypoteticky pripustil možnosť aplikácie účinnej ľútosti na daný prípad, tak uvádza, že o. i. *obžalovaný mal vrátiť len*

³ BABČÁK, V. a kol., 2018. Daňové úniky a daňové podvody a právne možnosti ich predchádzania (inštitútmi daňového, obchodného a trestného práva). UPJS, Košice, s. 365.

⁴ BURDA, E., J. ČENTĚŠ, J. KOLESÁR, J. ZÁHORA a kol., 2010. *Trestný zákon. Všeobecná časť.* Komentár. I. diel. 1. vydanie. Praha: C. H. Beck, s. 587.

neoprávnene vyplatenú daň z pridanej hodnoty, nie však jej príslušenstvo, ktorým treba rozumieť podľa § 2 písm. b) zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov úrok z omeškania, úrok a pokutu, čím by v plnej miere nenaplnil podmienku, aby splatná daň a jej príslušenstvo alebo poistné boli zaplatené, ak by sme aj pripustili možnosť, že môže ísť o vrátenie vyplateného nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty.

Predmetnou otázkou sa opakovane zaoberal aj Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), čo akcentuje avizovaný ústavnoprávny rozmer problematiky, a to tak, že v rovnakom senáte v dvoch obdobných prípadoch s odstupom 6 rokov rozhodol rozdielne.⁵ K predmetnej problematike už v odborných kruhoch venovali viacerí autori.⁶ V kontexte cieľov nášho článku (kedy bez vynesenia odsudzujúceho rozsudku nie je možné uložiť trest – trest prepadnutia majetku) je však zásadný zlom v skutočnosti posudzovania danej otázky ústavným súdom, keďže **ústavný súd v roku 2011** pripustil aplikáciu účinnej ľútosti aj na trestný čin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 Tr. zák. druhú alineu s poukazom na zásady *ultima ratio*, *in dubio pro reo* a *nullum crimen sine lege*, pričom konanie všeobecných súdov označil za *neudržateľný z hľadiska ústavnej konformity a účinného právneho stavu*. Naopak **v roku 2017 sa ústavný súd** stotožnil s názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky podľa ktorého sa účinná ľútosť podľa § 86 ods. 1 písm. e) Tr. zák. *nevzťahuje na trestný čin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 Tr. zák. druhá alinea je pri danej aliney popísané konanie – daňový podvod, pri ktorom nie je čo zaplatiť!* Ústavný súd v predmetnom náleze vyslovil, že *závery najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho i odvolacieho možno považovať za logické, ústavne udržateľné, neodporujúce aplikovanej právnej úprave a podľa ústavného súdu im nemožno vyčítať takú svojvoľnosť, ktorá by mala za následok arbitrárnosť napadnutých rozhodnutí najvyššieho súdu, v príčinnej súvislosti s ktorými by došlo k namietanému porušeniu sťažovateľom označených základných práv a práv zaručených v ústave a dohovore*. Ústavný súd *de facto* v oboch obdobných prípadoch opiera svoje protichodné rozhodnutia o rovnaké dôvody (ústavná udržateľnosť a účinný právny stav).

V danom texte nebudeme hlbšie analyzovať nálezy ústavného súdu, len v krátkosti načrtneme našu úvahu vo vzťahu k dôvodom, ktoré podmienili zmenu právneho názoru súdu. V prvom rade si myslíme, že primárnym dôvodom zmeny právneho názoru ústavného súdu je spomínaná zmena právneho stavu, kedy sa od októbra 2012 druhá alinea § 277 Tr. zák. stala základom skutkovej podstaty nového trestného činu daňového podvodu podľa § 277a Tr. zák., na ktorý zákonodarca nepripustil využitie účinnej ľútosti. Aj v dôvodovej správe⁷ k predmetnej novele je daná zmena ozrejmená potrebou praxe poukazujúcou na nevhodné systematické a obsahové zaradenie daného konania v rámci § 277 Tr. zák. Samozrejme, v trestnom práve nemožno pripustiť spätnú účinnosť tzv. retroaktivitu zákona⁸ v neprospech páchatel'a, ale o takúto situáciu v danom prípade podľa nášho názoru nejde, keďže ani podmienka dodatočného zaplatenia pri účinnej ľútosti podľa § 86 ods. 1 písm. e) Tr. zák. nie

⁵ V prvom prípade išlo o nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 316/2011 zo dňa 14.12.2011 a v druhom prípade išlo o nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 212/2017 zo dňa 31.08.2017.

⁶ HANGÁČOVÁ, N. Sporné rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o uplatnení účinnej ľútosti pri trestnom čine neodvedenia danie a poistného. In: ČENTÉŠ, J., L. KURILOVSKÁ, N. HANGÁČOVÁ a kol., 2018. Sankcie. Bratislava: Wolters Kluwer, s. 138-154.

⁷ Dôvodová správa dostupná online na:

<http://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&MasterID=4033>.

⁸ V danom prípade ani nepovažujeme za potrebné ísť do diskusií o vzťahu práva a spravodlivosti s odkazom na Radbruchofu formulu, keďže tu nejde o právne bezvýhodiskovú situáciu deformujúcu v neúnosnej miere spravodlivosť, naopak sa domnievame, že v danom prípade sú možnosti právneho výkladu dostatočne otvorené (možnosť súdneho výkladu pojmu splatná daň) v zmysle dosiahnutia právne spravodlivého stavu.

je formulovaná jednoznačne a teleologický výklad danej právnej normy by mal sledovať najmä účel inštitútu účinnej ľútosti, a to s ohľadom na poznatky z aplikačnej praxe.

Ak aplikačná prax zo svojich poznatkov poukazuje na zneužívanie inštitútu účinnej ľútosti v tom smere, že páchatelia špekulatívne podvodným konaním neoprávnene odčerpávajú prostriedky zo štátneho rozpočtu s vedomím, že ak sa im na to príde, svoj čin „oľutujú“ a zbavia sa trestnoprávnej zodpovednosti spätným zaplatením odčerpaných prostriedkov, potom sa jednoznačne prikláňame k nálezom ústavného súdu z roku 2017. Jedným dychom však považujeme za potrebné dodať, že s odkazom na princíp právnej istoty by sa nám ako najvhodnejšie riešenie javilo potvrdenie právneho názoru ústavného súdu prostredníctvom zjednotenia odchýlnych právnych názorov ústavného súdu plénom ústavného súdu.

Potrestanie páchatel'a

Trest je v zmysle § 31 ods. 2 Tr. zák. ujma na osobnej slobode, majetkových alebo iných právach odsúdeného, ktorú môže uložiť páchatel'ovi len súd podľa tohto zákona za spáchaný trestný čin. V analyzovanej trestnej veci bol okresným súdom odsúdenému uložený trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov a podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. uložený trest zákazu činnosti vykonávať funkciu člena štatutárneho orgánu, člena dozorného orgánu, vedúceho organizačnej zložky podniku, vedúceho podniku zahraničnej osoby, vedúceho organizačnej zložky zahraničného podniku alebo prokuristu na dobu 5 rokov. Krajský súd konštatoval, že pri takto uloženom treste došlo zo strany prvostupňového súdu napadnutým rozsudkom jednak k porušeniu ustanovenia Tr. zák., jednak bol uložený trest neprimeraný, čo zakladalo dôvody zrušenia napadnutého rozsudku podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e) Tr. por., a to z dôvodu neuloženia ďalšieho druhu trestu obžalovanému - trestu prepadnutia majetku.

Práve odôvodniteľnosťou uloženia trestu prepadnutia majetku sa budeme v predmetnom článku zaoberať detailnejšie, predtým však pre úplnosť v stručnosti rozoberieme uloženie ďalších dvoch trestov, a to trestu odňatia slobody a trestu zákazu činnosti, s ktorých uložením sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil.

Odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia pomerne precízne venuje otázke výroku o treste, pričom odôvodňuje aplikáciu príslušných ustanovení uložených druhov trestov a ich výmery a rovnako poukazuje aj na jednotlivé zásady ukladania trestov.

Trestný čin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 4 Tr. zák. je úmyselným trestným činom, za ktorý Tr. zák. v osobitnej časti ustanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby prevyšujúcou päť rokov (zákonom ustanovená trestná sadzba trestu odňatia slobody v § 277 ods. 4 Tr. zák. je 7 až 12 rokov), t. j. ide o zločin (§ 11 ods. 1, ods. 2 Tr. zák.). Teda v prípade spáchania uvedeného trestného činu zákonodarca ustanovil s poukazom na § 34 ods. 6 Tr. zák. (za trestný čin, ktorého horná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody ustanovená v osobitnej časti zákona prevyšuje päť rokov, musí súd vždy uložiť aj trest odňatia slobody)⁹, že súd musí povinne ukladať trest odňatia slobody. Odvolací súd sa stotožnil s názorom prvostupňového súdu, ktorý obžalovanému uložil **nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia**. Za pozornosť stojí, že výmera trestu je pod dolnú hranicu trestnej sadzby vymedzenej pri trestnom čine § 277 ods. 4 Tr. zák., ktorá je v rozmedzí 7 až 12 rokov, bez splnenia podmienok aplikácie inštitútu mimoriadneho zníženia trestu v zmysle § 39 Tr. zák. *Prvostupňový súd postupoval na základe analogického použitia*

---

⁹ Pre úplnosť uvádzame, že uvedené ustanovenie v aktuálnom znení na konci predmetného ustanovenia „...*ak tento zákon neustanoví inak.*“ reflektuje novelu, kedy od 1. augusta 2019 je možné aj pri zločinoch s hornou hranicou trestnej sadzby ustanovenej Tr. zák. neprevyšujúcou 10 rokov uložiť trest domáceho väzenia s maximálnou výmerou 4 roky.

ustanovení § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. Odvolací súd takto uložený trest odňatia slobody považuje za súladný so zákonom, vecne správny a primeraný. Podľa stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR sp. zn. Tpj 55/2016 zo dňa 27.6.2017¹⁰ ak možno páchatel'ovi trestného činu pri uzavretí a schválení dohody o vine a treste mimoriadne znížiť trest podľa § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák., teda v situácii vopred dohodnutého trestu, možno (teda nie obligatórne) naposledy označené ustanovenie per analogiam a pri použití argumentu a *minori ad maior* (od menšieho k väčšiemu) použiť aj v prípade uznania viny podľa § 257 ods. 1 písm. b), písm. c) Tr. por. (po prijatí takeého vyhlásenia súdom), keďže páchatel' (procesne ako obžalovaný) neodvolateľne prijal všetky právne účinky uznania viny dokonca bez toho, aby bolo akýmkoľvek spôsobom predznamenané rozhodnutie súdu o druhu a výške uloženého trestu. Domnievame sa, že odôvodnenosť danej analógie posilňuje aj úhrada škody spôsobenej odsúdeným, aj keď so zrejším cieľom odsúdeného dosiahnuť zánik trestnosti prostredníctvom účinnej ľútosti.

Obžalovanému bol v súlade s napadnutým rozsudkom uložený aj **trest zákazu činnosti vykonávať funkciu člena štatutárneho orgánu, člena dozorného orgánu, vedúceho organizačnej zložky podniku, vedúceho podniku zahraničnej osoby, vedúceho organizačnej zložky zahraničného podniku alebo prokuristu na 5 rokov**. Obžalovaný sa trestného činu dopustil v súvislosti s touto činnosťou ako konateľ obchodnej spoločnosti a uloženie aj tohto druhu trestu považuje odvolací súd za potrebné, aby bol riadne splnený účel trestu podľa vyššie uvedeného ustanovenia § 34 ods. 1 Tr. zák. s tým, aby sa aj zabránilo po určený čas prípadnému opakovaniu páchania trestnej činnosti obžalovaným z pozície štatutárneho zástupcu právnickej osoby. Z pohľadu výmery tohto druhu trestu, Trestný zákon umožňuje uložiť trest zákazu činnosti na obdobie 1 až 10 rokov. Uloženie tohto druhu trestu vo výmere 5 rokov ako to urobil aj v napadnutom rozsudku prvostupňový súd, je v súlade so zákonom ustanovenou trestnou sadzbou a s účelom trestu a je odôvodnené skutočnosťami uvedenými v rozsudku odvolacieho súdu už pri odôvodnení uloženého trestu odňatia slobody, a to vzhľadom na rozsah a spôsob spáchanej trestnej činnosti.

Odvolací súd obžalovanému uložil, na rozdiel od napadnutého rozsudku, aj **trest prepadnutia majetku**, čím vyhovel podanému odvolaniu prokurátora.

Trest prepadnutia majetku

Trestný zákon vymedzuje v zmysle zásady *nulla poena sine lege* taxatívny výpočet druhov trestov, ktoré je možné uložiť za spáchaný trestný čin páchatel'om, fyzickým osobám. Tak ako trest odňatia slobody predstavuje najzávažnejší zákonný zásah do osobnej slobody jednotlivca, konkrétne pri slobode vlastníť majetok je najzávažnejším trestnoprávnym zásahom trest prepadnutia majetku.¹¹ *Trest prepadnutia majetku predstavuje jeden z trestov postihujúcich majetok páchatel'a a je výnimkou z ústavnej zásady nedotknuteľnosti majetku ako základného ľudského práva zakotveného v čl. 20 Ústavy SR. Predstavuje pomerne prísnu sankciu a na jeho ukladanie zákon viaže presne stanovené podmienky.*¹² **Podmienky trestu prepadnutia majetku sú vyjadrené v § 58 Tr. zák. v troch odsekoch samostatne.**

V prvom odseku ide o fakultatívnu možnosť súdu uložiť daný trest, viažuca sa na kumulatívne naplnenie nasledovných podmienok. Materiálnu podmienku predstavuje skutočnosť, že takýto trest budú odôvodňovať okolnosti spáchaného trestného činu a pomery

¹⁰ R 44/2017.

¹¹ K aktuálnym otázkam vo vzťahu k trestu prepadnutia majetku pozri KORDÍK, M. A L. KURILOVSKÁ, 2016. *Ochrana veriteľa v trestnom konaní pri ukladaní trestu prepadnutia majetku*. Dostupné online na: <http://82.119.102.197:8080/webisnt/fulltext/clanky/PTaP2016-4/Ochrana%20veriteľa%20v%20trestnom%20konaní%20KORDÍK%20KURILOVSKÁ.pdf>.

¹² BURDA, E., J. ČENTĚŠ, J. KOLESÁR, J. ZÁHORA a kol. 2010. *Trestný zákon. Všeobecná časť*. Komentár. I. diel. 1. vydanie. Praha: C. H. Beck, s. 437.

páchateľa. Formálne podmienky spočívajú alternatívne buď v uložení trestu odňatia slobody na doživotie, alebo ak ho súd odsudzuje na nepodmienečný trest odňatia slobody za obzvlášť závažný zločin, ktorým získal alebo sa snažil získať majetkový prospech veľkého rozsahu alebo ktorým spôsobil škodu veľkého rozsahu, teda v minimálnej sume 133.000,- eur.

Na rozdiel od prvého odseku **odseky 2 a 3** nezohľadňujú materiálne skutočnosti prípadu a súdu *de iure* prikazujú uložiť trest prepadnutia majetku pri taxatívne vymedzených trestných činoch. Rozdiel medzi 2 a 3 odsekom spočíva v jednej podmienke, keď sa pri treste prepadnutia majetku podľa § 58 ods. 2 Tr. zák. navyiac vyžaduje, aby páchatel' nadobudol majetok aspoň v značnom rozsahu trestnou činnosťou alebo z príjmov pochádzajúcich z trestnej činnosti.

V analyzovanej trestnej veci odvolací súd uložil trest prepadnutia majetku podľa § 58 ods. 2 Tr. zák., keďže obžalovaný bol uznaný vinným zo spáchania zločinu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 4 Tr. zák., ktorý predstavuje jeden z taxatívne uvedených trestných činov v § 58 ods. 2 Tr. zák. a rovnako obžalovaný nadobudol majetok aspoň v značnom rozsahu. Možno zdôrazniť skutočnosť, že obžalovaný spôsobil škodu vo výške 1.732.287,67 eur, čím niekoľkonásobne prevýšil minimálnu hranicu potrebného rozsahu na uloženie trestu prepadnutia majetku. Na druhej strane však stojí skutočnosť, že predmetnú škodu obžalovaný uhradil ešte pred odsudzujúcim rozsudkom, aj keď pravdepodobne motivovaný snahou aplikácie účinnej ľútosti a dosiahnutím beztrestnosti. Vzhľadom na stav *de lege lata* je však potrebné konštatovať, že v zmysle zákonnej dikcie odvolací súd postupoval pri uložení trestu správne, pretože boli kumulatívne naplnené podmienky v § 58 ods. 2 Tr. zák. a nejde o fakultatívnu možnosť súdu uložiť trest, ale o povinnosť súdu po naplnení uvádzaných podmienok trest uložiť.

Otázkou však zostáva, či je daná striktná dikcia zákonného znenia potrebná. Sám odvolací súd v odôvodnení uvádza, že *si uvedomuje, že trest prepadnutia majetku postihuje celý majetok obžalovaného vrátane majetku nadobudnutého pred spáchaním trestného činu, a preto sa môže zdať uloženie takého druhu trestu prísny. Avšak dodáva, že uloženie tohto druhu trestu ustanoveného Trestným zákonom práve osobe, ktorá úmyselným podvodným konaním získala zo štátneho rozpočtu neoprávnené finančné prostriedky v sume dosahujúcej niekoľko násobok vtedajšej priemernej mesačnej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky, je aj vecne správne a odôvodnené. Predovšetkým práve úmyselné konanie podvodného charakteru, ktorého účelom je „oklamať a ošmeknúť“ štát na úseku verejných financií, teda v podstate všetkých obyvateľov štátu, tým spôsobom, že si páchatel' dokonca nárokuje neoprávnené vyplatenie dane, na ktoré nemá nárok v čiastke rádovo niekoľko stotisíc eur, by malo byť v prvom rade postihované práve takýmto druhom trestu, a to aj za účelom predchádzania takému protiprávnemu konaniu zo strany ďalších osôb, a to práve pod hrozbou uloženia trestu prepadnutia majetku v zmysle generálnej prevencie.*

Odhliadnuc od medializácie a politizácie analyzovaného prípadu a názoru odvolacieho súdu, považujeme za vhodné do diskusie o prísnom nastavení podmienok trestu prepadnutia majetku prispieť niekoľkými ďalšími úvahami. Stotožňujeme sa s názorom odvolacieho súdu, že práve v konaniach, keď sa páchatel' podvodným konaním obohatí na úkor verejných financií, ktoré my všetci kreujeme, je na mieste v zmysle generálnej, ale aj individuálnej prevencie a rovnako morálneho odsúdenia uloženie daného trestu. Na druhej strane však dávame do pozornosti aj ďalšie zásady ukladania trestov, medzi ktoré o. i. patrí aj zásada úmernosti podľa § 34 ods. 4 Tr. zák. a personalita trestu podľa § 34 ods. 3 Tr. zák. V danom kontexte si dovoľíme dať do pozornosti nález ústavného súdu Slovenskej republiky PL. ÚS 106/2011 (ide o všeobecne známy nález vo vzťahu k asperačnej zásade). *Podľa názoru ústavného súdu by v záujme rešpektovania požiadavky primeranosti trestu bolo žiaduce, aby sa do budúcnosti zákonodarca vysporiadal so všeobecne rozšírenou zjednodušenou mylnou predstavou, v zmysle ktorej prísne trestanie predstavuje zaručený recept na zníženie*

kriminality, pričom páchatel' by v podstate mal byť potrestaný nie ako občan majúci základné práva a slobody, ale ako nepriateľ spoločnosti. Je totiž neospravedlniteľné, aby právo páchatel'a na primeraný trest zodpovedajúci jeho trestnému činu bolo obetované kolektívnemu spoločenskému záujmu bezpečnosti, pričom zahraničné kriminologické a penologické výskumy navyše celkom presvedčivo preukazujú, že neprimerané sprísňovanie trestnej represie, ktoré obvykle (pod vplyvom médií a vysokej miery punitivity obyvateľstva) predstavuje produkt emocionálnej a populistickej trestnej politiky, neprispieva k dosiahnutiu žiadneho pozitívneho výsledku v podobe zníženej kriminality, ale jeho jediným preukázateľným efektom sú chronicky preplnené väznice a rastúci index väzenskej populácie. V danom prípade nejde o apel na aplikačnú prax, ale skôr na zákonodarcu, kedy už v minulosti ústavný súd dával do povedomia zákonodarcu prílišnú prísnosť trestania a de facto aj obmedzovanie právomoci súdov.

Opakovane zdôrazňujeme, že v danom prípade nejde zo strany autorov o ospravedlnovanie protiprávneho konania obžalovaného v analyzovanej trestnej veci a ani o nestotožnenie sa s výrokom odvolacieho súdu o uložení trestu prepadnutia majetku.

Podľa nášho názoru však existujú riešenia ako dosiahnuť účel potrestania páchatel'a a naplnenie zásad trestania aj za „vhodnejšieho“ znenia ustanovení Tr. zák. najmä s ohľadom na možnosti a nie povinnosti súdu ukladať trest prepadnutia majetku.

Inšpiráciou pre zákonodarcu by mohla byť napríklad česká právna úprava, ktorá v zmysle § 66 zákona č. 90/2011 Sb. Trestní zákoník v aktuálnom znení obsahuje výlučne fakultatívne **propadnutí majetku**. Podmienky českej trestnoprávnej úpravy propadnutí majetku zohľadňujú kritériá materiálne aj formálne, kedy súd vždy musí pri ukladaní daného trestu zvážiť okolnosti spáchaného trestného činu a pomery páchatel'a, teda kvalitatívne naplnenie materiálnych podmienok. Navyše pri uložení predmetného trestu môže súd určiť, či trest postihuje celý majetok alebo len jeho časť.

V kontexte rozsahu uloženia trestu prepadnutia majetku môže byť námetom pre zákonodarcu aj derogovaná právna úprava Tr. zák., ktorá umožňovala do 1.9.2010 súdu rozhodnúť, že trest prepadnutia majetku sa vzťahuje len na časť majetku odsúdeného určeného súdom v meritórnom rozhodnutí.¹³

Konkurz

Po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku ukladajúceho trest prepadnutia majetku doručí trestný súd právoplatné rozhodnutie konkurznému súdu, ktorý bezodkladne rozhodne o vyhlásení konkurzu na majetok toho, komu bol trest uložený. Konkurz sa spravuje pravidlami určenými v druhej časti zákona o konkurze so špecifikami uvedenými v § 107a zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších právnych predpisov.¹⁴ Oproti ostatným vyhláseným konkurzom nie je správca konkurznej podstaty

¹³ Daná možnosť bola zrušená novelou Trestného zákona vykonanou zákonom č. 224/2010 Z. z., k tomu pozri napr. ČENTÉŠ, J., J. ŠANTA, M. ŽILINKA. Žiadosť odsúdeného, aby súd rozhodol, že sa na určité prostriedky alebo veci nevzťahuje trest prepadnutia majetku (§ 424 ods. 1 Tr. por.). Online na: <https://www.epi.sk/vzor-zmluvy-a-pravneho-podania/Ziadost-odsudeneho-aby-sud-rozhodol-ze-sa-na-urcite-prostriedky-alebo-veci-nevztahuje-trest-prepadnutia-majetku-424-ods-1-Tr-por.htm>.

¹⁴ V zmysle § 107a ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii, v konaní podľa odseku 1 a) konkurzný súd ustanoví alebo odvolá správca na základe návrhu orgánu štátnej správy príslušného podľa osobitného predpisu, ktorý bude spravovať majetok štátu podľa písmena d) (ďalej len „dočasný správca“), b) právo popierať prihlásené pohľadávky má len správca a dočasný správca, c) pôsobnosť príslušného orgánu vykonáva dočasný správca alebo ním určená osoba, d) nárok štátu z prepadnutia majetku možno uspokojiť až po uspokojení všetkých pohľadávok proti podstate a všetkých prihlásených pohľadávok; zostávajúci majetok je správca povinný bez zbytočného odkladu po zrušení konkurzu vydať dočasnému správcovi.

vyberaný na základe náhodného výberu pomocou technických a programových prostriedkov schválených ministerstvom, ale do funkcie správcu je ustanovený na základe návrhu orgánu štátnej správy, ktorým je okresný úrad ako dočasný správca. Túto kompetenciu by mal uplatniť tak, že do právne a skutkovo zložitejších konkurzov bude vyberať skúsených správcov a do menej náročných vecí môže navrhnúť ustanoviť aj funkčne mladších správcov. Možnosť distribúcie správcov podľa skúseností chýba súdom pri ustanovení správcov do konkurzných a reštrukturalizačných konaní, čo môže mať za následok a v praxi sa už aj stalo, že konkurz s veľkým počtom veriteľov, množstvom potenciálnych odporovacích úkonov, prípadne s podnikom v majetku úpadcu, ktorého ďalšie prevádzkovanie by mohlo zvýšiť mieru uspokojenia veriteľov, dostane správca, pre ktorého daný konkurz je prvým konkurzom vôbec. Na zvýraznenie ojedinelosti tejto kompetencie zverenej dočasnému správcovi uvádzame, že dokonca aj v reštrukturalizačnom konaní, kde sa správcovi zveruje do rúk budúcnosť právnickej osoby s ambíciou ďalšieho fungovania, je správca vyberaný náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov schválených ministerstvom. Pre korektnosť treba uviesť, že nech sa už dočasný správca rozhodne pre ustanovenie ktoréhokoľvek správcu konkurznej podstaty, bude sa jednať o osobu, ktorá zložila správcovské skúšky, je zapísaná v zozname správcov vedenom Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky a má povinnosť absolvovať ďalšie vzdelávanie predpísané zákonom, čo v súčte dáva predpoklady pre kvalifikáciu konať s odbornou starostlivosťou príslušnej funkcie správcu konkurznej podstaty.

Účelom konkurzného konania vyhláseného na základe uloženého trestu prepadnutia majetku je usporiadanie vzťahov úpadcu s jeho veriteľmi predtým, než majetok úpadcu prepadne v prospech štátu. Veritelia, ktorí si prihlásia svoju pohľadávku zákonom predpísaným spôsobom sú uspokojovaní z výťažku konkurznej podstaty, ktorá je tvorená majetkom podliehajúcim konkurzu. Ten je pozitívne vymedzený § 67 zák. č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „ZKR“), a to tak, že ide o majetok, ktorý patril úpadcovi v čase vyhlásenia konkurzu, bol nadobudnutý úpadcom počas konkurzu, ktorým sú zabezpečené úpadcove záväzky a aj iný majetok ustanovený ZKR, ako napr. pokuta podľa § 74a ZKR. Výnimočne, za splnenia ďalších podmienok, môže správca do súpisu majetku zapísať aj majetok, ktorý bol prevedený úpadcom v čase pred vyhlásením konkurzu, a to podľa § 80 ZKR. Ide o majetok tretích osôb nadobudnutý na základe neúčinných právnych úkonov. Takýto majetok je možné zapísať v prípade, že tretia osoba neúčinnosť právneho úkonu uzná, inak len na základe právoplatného rozhodnutia súdu. Právo odporovať právnemu úkonu môže byť uplatnené len voči tomu právnemu úkonu dlžníka, ktorý ukracuje uspokojenie prihlásenej pohľadávky niektorého z veriteľov úpadcu.¹⁵ Ide o základný predpoklad odporovateľnosti. Právny úkon, ktorý nenapĺňa uvedený predpoklad, nie je možné napadnúť odporovateľnosťou.¹⁶ A to aj za predpokladu, že by sa ako odporovateľný mohol javiť.¹⁷ V konkurze, v ktorom výťažok zo speňazenia majetku zapísaného do súpisu majetku podstát plne postačuje na uspokojenie prihlásených veriteľov, a teda účel konkurzného konania bude do sýtosti naplnený, nie je z hľadiska uspokojenia veriteľov relevantné sledovať správanie úpadcu v čase pred vyhlásením konkurzu, nakoľko prípadne úkony ním vykonané boli úkonmi, ktorými len realizoval svoje vlastnícke právo, čo bez ďalšieho, nemôže byť v rozpore so zákonom.

¹⁵ Podľa § 57 ods. 4 ZKR odporovať podľa tohto zákona možno len tomu právnemu úkonu dlžníka, ktorý ukracuje uspokojenie prihlásenej pohľadávky niektorého z veriteľov dlžníka.

¹⁶ POSPÍŠIL, B., J. MACEK, M. MALIAR a V. KITTA, 2016. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Bratislava: Wolters Kluwer, 368 s. ISBN 978-80-8168-388-6

¹⁷ V zmysle §58 ods. 1 ZKR právnym úkonom bez primeraného protiplnenia na účely tohto zákona je bezodplatný právny úkon dlžníka alebo odplatný právny úkon dlžníka, na ktorého základe dlžník poskytol alebo sa zaviazal poskytnúť plnenie, ktorého obvyklá cena je podstatne vyššia ako obvyklá cena plnenia, ktoré na jeho základe získal alebo má získať.

V dôvodovej správe k zákonu o konkurze a reštrukturalizácii je uvedené, že účelom zákona je usporiadať majetkové pomery dlžníka v prípade jeho úpadku, a to formou reštrukturalizácie jeho podniku alebo generálnou exekúciou jeho majetku. Spoločným znakom týchto foriem usporiadania majetkových pomerov dlžníka je uspokojenie veriteľov dlžníka v čo najvyššej miere a podľa možností v čo najkratšom čase. Z uvedeného možno vyvodit', že správca po uspokojení veriteľov dlžníka má povinnosť konkurz ukončiť. Preto ani identifikovanie úkonov ktorým by teoreticky bolo možné za splnenia ďalšej podmienky odporovať, nie je v súlade s úmyslom zákonodarcu, nakoľko takáto činnosť správcu by len neúčelne predlžovala konkurzné konanie, ktorého úloha bola uspokojením veriteľov naplnená. Rovnako tomu je v prípade, že pohľadávky veriteľov zaniknú iným spôsobom než uspokojením v konkurze. Pre tento prípad nutnosť skončenia konkurzného konania zákonodarca preniesol na súd, ktorý v tomto prípade nemá len reaktívne zrušiť konkurz na návrh správcu, ale sám má sledovať existenciu podmienok konania. V prípade, že bol konkurz vyhlásený podľa § 107a ZKR a vo vyhlásenom konkurze ostal len jeden dlžník, nemal by súd posudzovať existenciu plurality veriteľov ako nutnú podmienku pre pokračovanie v konaní, nakoľko po zrušení konkurzu by daný veriteľ po realizácii trestu prepadnutia majetku nemal možnosť uspokojenia svojej pohľadávky z majetku dlžníka.

Právo štátu na majetok potrestanej osoby je definovaný v § 59 ods. 1 Tr. zák., a to tak, že trest prepadnutia majetku postihuje v rozsahu, ktorý patrí odsúdenému pri výkone trestu prepadnutia majetku po ukončení konkurzného konania, výťažok zo speňaženia majetku, majetok vylúčený zo súpisu majetku podstaty a majetok podliehajúci konkurzu, ak nedošlo k speňaženiu majetku. Štát z nároku vyplývajúceho uloženým trestom prepadnutia majetku teda nemá postavenie veriteľa v konkurze s pohľadávkou, ktorú by bolo možné uspokojiť (alternatívne by mohla ostať neuspokojenou) v priebehu konkurzu spolu s ostatnými veriteľmi, ale k získaniu majetkovej hodnoty príde až po zrušení konkurzu a v miere závislej od priebehu a výsledku konkurzu, pričom zákonodarca nedefinoval kvantitatívne očakávanie štátu, ale ustanoveniami Tr. zák. určil, že štát má nárok na majetok namiesto odsúdeného (ktorý má byť trestom postihnutý), a nie popri jeho veriteľoch. Touto úvahou môžeme prísť ku konštatovaniu, že nemôžeme hovoriť o odporovateľnosti právnym úkonom z pohľadu ZKR pokiaľ nimi odsúdený zmenšil svoj majetok, ale zároveň nie výšku uspokojenia veriteľov v konkurze, pretože ZKR chráni právo veriteľov na uspokojenie ich pohľadávok a nemá kompetenciu vyhodnocovať právne úkony úpadcu bez priamej súvislosti s uspokojením veriteľov úpadcu.

Analyzovaný prípad okrem spornosti týkajúcej sa splnenia podmienok na podanie odporovacích žalôb vyvolal aj polemiku ohľadom kompetencií príslušného orgánu pri udeľovaní záväzných pokynov správcovi. Dočasnému správcovi okrem vyššie spomenutej kompetencie navrhnúť súdu správcu konkurznej podstaty prináleží aj právo vykonávať pôsobnosť príslušného orgánu, a teda ukladať správcovi záväzné pokyny a odporúčania v súvislosti so správou majetku podliehajúceho konkurzu. Do pôsobnosti príslušného orgánu patrí najmä ukladať správcovi záväzné pokyny, ktorými je správca viazaný, pričom záväzný pokyn môže príslušný orgán správcovi uložiť iba vo veciach, v ktorých to zákon výslovne ustanovuje.¹⁸ Pri udeľovaní záväzných pokynov nemá dočasný správca priznané väčšie kompetencie než patria príslušnému orgánu. Ustanovenie § 83 ods. 1 ZKR obsahuje taxatívny výpočet oprávnení príslušného orgánu, ktorými je pri výkone pôsobnosti viazaný aj dočasný správca. Odsek 2 totožného paragrafu určuje, že v iných veciach nie je príslušný orgán oprávnený uložiť správcovi záväzný pokyn, môže však správcovi odporučiť ako postupovať. Uloženie povinnosti správcovi konkurznej podstaty uplatniť odporovacie právo v taxatívnom výpočte § 83 ods. 1 ZKR absentuje. Do úvahy preto

---

¹⁸ POSPÍŠIL, B., 2012. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Bratislava: Iura Edition, 83 s. ISBN 978-80-8078-458-4.

prichádza postup podľa § 83 ods. 2 ZKR, a teda, že dočasný správca ako príslušný orgán odporučí správcovi ako postupovať v konaní pri podaní odporovacích žalôb. Nakoľko však postup pri správe majetku¹⁹ správcovi ukladá konať s odbornou starostlivosťou aj pri vyhodnocovaní možnosti uplatňovania odporovacieho práva, je obsah takéhoto odporúčania zakotvený priamo v ZKR ako povinnosť správcu, a to aj bez udeleného odporúčania príslušného orgánu, avšak až po uvážení samotného správcu, preto prípadné odporúčanie príslušného orgánu v danej veci by sa mohlo javiť ako duplicitné a zmätočné.

Záver

Obsahom vlastníckeho práva je vec držať, užívať a disponovať ňou podľa vlastného uváženia v medziach zákona. V prípadoch prevodu majetku, či už odplatného alebo bezodplatného, hoc aj na osobu spriaznenú, ide stále o výkon vlastníckeho práva, ktorý je v živote bežný a zväčša ostáva širším okolím nepovšimnutý. Nadobúdateľom prevedeného majetku v prípade, že sa jednalo o prevod práva v súlade so zákonom, prináleží ochrana vlastníckeho práva rovnako ako je táto ochrana poskytovaná všetkým ostatným vlastníkom.²⁰ Aby mohlo byť vlastnícke právo porušené, musí sa jednať o majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom. Právny poriadok je ekosystém tvorený viacerými odvetviami, z ktorých každé plní svoj účel, vzájomne sa podporujú, zväčša však nedokážu svoje úlohy suplovať. V prípravnom konaní mohol prokurátor zaistiť majetok obvineného pre účely výkonu trestu prepadnutia majetku, čo by so sebou nieslo účinky²¹ neplatnosti právnych úkonov obvineného vo vzťahu k zaistenému majetku. Pokiaľ tak však neurobil, nemôžeme od správcu konkurznej podstaty vyžadovať, aby danú pasivitu nahradil aktivitou pri podávaní odporovacích žalôb v konkurznom konaní. Rovnako konkurzné konanie neslúži k samotnému výkonu trestu prepadnutia majetku, ale predstavuje len priestor na usporiadanie vzťahov odsúdeného s jeho veriteľmi. Štát má nástroje a dostatok aparátu, aby dokázal naplniť spravodlivosť a ochrániť spoločnosť od nepriaznivých vplyvov konania jednotlivcov alebo organizovaných skupín. Legálne nástroje však musia byť použité na každej úrovni, začínajúc daňovou kontrolou, cez fungujúcu prokuratúru až po spravodlivé súdnictvo. Novinárska obec má právo tieto postupy kontrolovať a kritizovať, ale nemala by majoritu svojej pozornosti uprieť na jednotlivca, pretože ak mal nad systémom prevahu, nebolo to jeho šikovnosťou, ale nemohúcnosťou systému.

Literatúra

BABČÁK, V. a kol., 2018. Daňové úniky a daňové podvody a právne možnosti ich predchádzania (inštitútmi daňového, obchodného a trestného práva). UPJS, Košice, 472 s.

---

¹⁹ Podľa § 86 ods. 2 prvá a druhá veta ZKR, správca je povinný využívať všetky právne prostriedky na ochranu a vymáhanie majetkových práv podliehajúcich konkurzu vrátane uplatňovania odporovacieho práva podľa tohto zákona. Na ten účel je správca povinný s odbornou starostlivosťou preskúmať všetky právne úkony úpadcu a uplatniť odporovacie právo proti tým právnym úkonom, pri ktorých možno odôvodnene predpokladať ich odporovateľnosť.

²⁰ V zmysle čl. 20 ods. 1, 5 Ústavy SR *každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje. Iné zásahy do vlastníckeho práva možno dovoliť iba vtedy, ak ide o majetok nadobudnutý nezákonným spôsobom alebo z nelegálnych príjmov a ide o opatrenie nevyhnutné v demokratickej spoločnosti pre bezpečnosť štátu, ochranu verejného poriadku, mravnosti alebo práv a slobôd iných. Podmienky ustanoví zákon.*

²¹ Podľa § 426 ods. 2 Tr. por., pokiaľ trvá zaistenie, sú neplatné všetky právne úkony obvineného, ktoré sa týkajú zaisteného majetku okrem úkonov smerujúcich k odvráteniu bezprostredne hroziacej škody.

- BURDA, E., J. ČENTÉŠ, J. KOLESÁR, J. ZÁHORA a kol., 2010. Trestný zákon. Všeobecná časť. Komentár. I. diel. 1. vydanie. Praha: C. H. Beck, 1136 s. 9788074003240.
- POSPÍŠIL, B., 2012. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Bratislava: Iura Edition. ISBN 978-80-8078-458-4.
- POSPÍŠIL, B., J. MACEK, M. MALIAR a V. KITTA, 2016. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Bratislava: Wolters Kluwer, 368 s. ISBN 978-80-8168-388-6.
- ČENTÉŠ, J., J. ŠANTA a M. ŽILINKA. Žiadosť odsúdeného, aby súd rozhodol, že sa na určité prostriedky alebo veci nevzťahuje trest prepadnutia majetku (§ 424 ods. 1 Tr. por.). Online na: <https://www.epi.sk/vzor-zmluvy-a-pravneho-podania/Ziadost-odsudeneho-aby-sud-rozhodol-ze-sa-na-urcite-prostriedky-alebo-veci-nevztahuje-trest-prepadnutia-majetku-424-ods-1-Tr-por.htm> .
- HANGÁČOVÁ, N. 2018. Sporné rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o uplatnení účinnej ľútosti pri trestnom čine neodvedenia danie a poistného. In: ČENTÉŠ, J., L. KURILOVSKÁ a N. HANGÁČOVÁ a kol., 2018. Sankcie. Bratislava: Wolters Kluwer, 388 s. ISBN 978-80-8168-973-4.
- KORDÍK, M. A L. KURILOVSKÁ, 2016. Ochrana veriteľa v trestnom konaní pri ukladaní trestu prepadnutia majetku. Dostupné online na: <http://82.119.102.197:8080/webisnt/fulltext/clanky/PTaP2016-4/Ochrana%20veriteľa%20v%20trestnom%20konan%C3%AD%20%20KORDÍK%20KURILOVSKÁ.pdf> .
- Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 316/2011 zo dňa 14.12.2011.
- Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 212/2017 zo dňa 31.08.2017. R 44/2017.

Key words: criminal liability, failure to pay tax and insurance, effective regret, pecuniary penalty, property right, insolvency proceeding.

Summary

This article deals with a sentence of forfeiture of a property to sentenced L. B.. It examines conditions for this particular sentence in accordance with a committed crime and it disputes its suitability and usefulness. In its second part, it discusses the purpose of the insolvency proceeding in this case and examines the procedure of an administrator and competent authority in the relation to contradictory actions and to possibilities imposing binding instructions.

*JUDr. Jakub Lorko, PhD.
Univerzita Komenského v Bratislave,
Právnická fakulta
Šafárikovo nám. 6, P. O. BOX 313
810 00
Bratislava
e-mail: jakub.lorko@flaw.uniba.sk*

*JUDr. Štefan Mikuš
Okresný súd Bratislava I*

*Medená 22
811 02 Bratislava
e-mail: stvmikus@gmail.com*

Recenzent: pplk. JUDr. Veronika Marková, PhD.